

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an — — — — — 20 coroane.
Pe jumătate de an — — — — — 10 coroane.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ:
DUMINECA.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada Deák Ferenc Nrul 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266

Rezoluțiunea Adunării Naționale dela Alba-Iulia.

I. Adunarea națională a tuturor Românilor din Transilvania, Banat și Țara-Ungurească adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba-Iulia în ziua de 18 Noemvrie (1 Decemvrie) 1918 decretază unirea acelor Români și a teritoriilor locuite de dânșii cu România. Adunarea națională proclamă în deosebi dreptul inalienabil al națiunii române la întreg Banatul, cuprinse între râurile Murăș, Tisa și Dunăre.

II. Adunarea națională rezervă teritoriilor susindicate autonomie provizorie până la întrunirea Constituantei aleasă pe baza votului universal.

III. în legătură cu aceasta ca principii fundamentale la alcătuirea noului Stat-Român adunarea națională proclamă următoarele:

1. Deplină libertate națională pentru toate popoarele conlocuitoare. Fiecare popor se va instrui, administra și judecă în limba sa proprie prin indivizi din sânul său și fiecare popor va primi drept de reprezentare în corpurile legiuitoare și la guvernarea țării în proporție cu numărul indivizilor ce-l alcătuiesc.

2. Egală îndreptățire și deplină libertate autonomă profesională pentru toate profesiunile din stat.

3. Înfăptuirea desăvârșită a unui regim curat democratic pe toate terenele vieții publice. Votul obștesc, direct, egal, secret, după comune, în mod proporțional, pentru ambele sexe, în vârsta de 21 ani la reprezentarea în comune, județe ori parlament.

4. Desăvârșita libertate de presă, asociare și întrunire; libera propagandă a tuturor gândirilor omenești.

5. Reforma agrară radicală. Se va face conscrierea tuturor proprietăților, în special a proprietăților mari. În baza acestei conscrieri, desființând fide-comisele și în temeiul dreptului de a micșora după trebuințe latifundiile, i-se va face posibil țăranului să-și creeze o proprietate (arător, pășune, pădure) cel puțin atât, cât să o poată munci el și familia lui. Principiul conducător al acestei politici agrare e pe de-o parte promovarea nivelării sociale, de de alta parte potențarea producțiunii.

Muncitorimei industriale i-se asigură aceleași drepturi și avantagii, cari sunt

legiferate în celea mai avansate state industriale din apus.

IV. Adunarea națională dă expresiune dorinței sale, că congresul de pace se înfăptuească comunitatea națiunilor libere în așa chip, ca dreptatea și libertatea să fie asigurate pentru toate națiunile mari și mici depotrivă, iar în viitor să se elimineze războiul ca mijloc pentru regularea raporturilor internaționale.

V. Românii adunați în aceasta adunare națională salută pe frații lor din Bucovina scăpați din jugul monarhiei Austro-Ungare și uniți cu țara-mamă România.

VI. Adunarea națională salută cu iubire și entusiasm liberarea națiunilor subjugate până aci în monarhia Austro-Ungară, anume națiunile: Ceho-Slovacă, Austro-Germană, Jugo-Slava, Polona și Ruteana și hotărăște, ca acest salut al său să se aducă la cunoștința tuturor acelor națiuni.

VII. Adunarea națională cu smerenie se închină înaintea memoriei acelor bravi Români, cari în acest războiu și-au vărsat sângele pentru înfăptuirea idealului nostru murind pentru libertatea și unitatea națiunii române.

VIII. Adunarea națională dă expresiune mulțămitei și admirațiunii sale tuturor puterilor aliate, cari prin strălucitele lupte purtate cu cerbicie împotriva unui dușman pregătit de multe decenii pentru războiu au scăpat civilizațiunea din ghiaarele barbariei.

IX. Pentru conducerea mai departe a afacerilor națiunii române din Transilvania, Banat și Țara-Ungurească adunarea națională hotărăște instituirea unui Mare Sfat Național Român, care va avea toată îndreptățirea să reprezinte națiunea română ori când și pretutind nea față de toate națiunile lumii și să ia toate dispozițiunile, pe cari le va afla necesare în interesul națiunii.

Adeziunea Episcopilor români la Consiliul Național Român.

MARELUI SFAT AL NAȚIUNII ROMÂNE DIN UNGARIA ȘI TRANSILVANIA ÎN ARAD.

Războiul mondial a scos la iveală principiul social atât de creștinesc, că fiecare popor are pe viitor dreptul a dispune liber asupra sorții sale. Noi subsemnații Episcopi ai bisericii ortodoxe-române și gr. cat. române — avem firma convingere, că interesele de viață ale neamului românesc, al cărui păstori sufletești suntem, pretind ca un categoric imperativ — înfăptuirea acestui drept de liberă dispunere și față de neamul nostru.

Dreptul acesta se va putea realiza numai dacă națiunea română va fi guvernată de fiii ei.

Dreptaceea declarăm: că recunoaștem marele consiliu național român de reprezentanți și conducătorul politic al națiunii române din Ungaria și Transilvania, simțindu-ne îndreptățiți și îndatorați — ca fii credincioși ai națiunii noastre — a conlucra din toate puterile la întruparea aspirațiilor noastre naționale.

În ziua Sfinților arhangheli Mihail și Gavril 1918.

DR. DEMETRIU RADU,
episcop gr.-cat. de Oradea-mare.

DR. E. MIRON CRISTEA,
episcop ortodox român al eparhiei
Caransebeșului.

IOAN I. PAPP,
episcop ort.-român al eparhiei Aradului,
totodată și locțiitor de mitropolit.

DR. VALERIU TRAIAN FRENȚIU,
episcopul Lugojului.

DR. IULIU HOSSZU,
episcop român gr.-cat. al Gherlei.

Nr. 147/918 pres.

Cătră

iubitul cler al mitropoliei ortodoxe-române din Ungaria și Transilvania.

Ideile mărețe și creștinești din soliile marilor băbați, pe cari duhul vremurilor de azi i-a ridicat de conducători ai celor mai alese popoare din lume, au produs o epocală prefacere și'n viața națională a poporului român din Ungaria și Transilvania.

Astăzi toată lumea recunoaște fiecărui popor dreptul de a dispune liber asupra sa. Fostul nostru Împărat și Rege Carol a renunțat la tron și, deslegând pe toți de jurământul făcut față de tron, a cunoscut și el pentru fiecare popor dreptul de a-și croi soarta sa.

În conștiința acestui principiu fundamental pentru viitoarea dezvoltare și organizare a poporului nostru român și a situației, ce astfel s'a creat, trebuie să recunoaștem cu toții, că marea adunare națională convocată, sau mai bine și mai poporal zis

marele sfat al națiunii române,

dela care are să emaneze puterea și dreptul înaltei noastre stăpâniri naționale, este chemată să fie cea mai înaltă autoritate națională a poporului român. Acest mare sfat, fiind compus din Preasfințitii Episcopi, din dignitarii Bisericii românești, din membrii tuturor instituțiilor și așezămintelor noastre, din membrele Asociațiilor noastre de femei, din intelectuali, din meseriași și muncitorii industrial-comerciali, din țărani și tinerii de bună speranță, cu un cuvânt din toate păturile sociale ale poporului — este înșasi națiunea întreagă, este reprezentantul ei cel mai genuin.

Sfânta tradițiune a Bisericii noastre ortodoxe răsăritene a fost în slujbele sale totdeauna cu deosebită luare aminte la autoritatea sau stăpânirea lumească. Cu atât mai vărtos trebuie să o facă aceasta Biserica poporului român, pusă pe temelii naționale. Neamul întreg și conducătorii ei, mai ales în acestea zile de prefacere, au lipsă de ajutorul Celui de sus. Drept-aceea Preasfințitul Sinod Episcopesc al mitropoliei ortodoxe-române din Ungaria și Transilvania — în scopul împlinirii aceluia ajutor — a aflat de lipsă a se întruni, și în fața situației de azi a dispune următoarele:

1. Pomenirea persoanei Domnitorului se omite din toate rugăciunile, cântările și cetirile liturgice.

2. La serviciile divine principale și adecă la vecernie, utrenie și sf. liturgie în locul ecteniei pentru Domnitoriu ne rugăm astfel:

a) La ectenia mare: (Cu pace Domnului să ne rugăm,) adaugem: „Pentru înalta noastră stăpânire națională și pentru marele sfat al națiunii române — Domnului să ne rugăm.“

b) La ectenia întreită dela aceleași trei slujbe:

„Încă ne rugăm pentru înalta noastră stăpânire națională, și pentru marele sfat al națiunii române, pentru luminarea, îndreptarea, pacea, sănătatea, mântuirea și iertarea păcatelor lor — și pentruca Domnul Dumnezeu mai ales să le deie spor, și să le ajute

întru toate lucrările lor spre binele obștesc.“

c) La ieșirea cu sfințele daruri, după pomenirea Episcopului:

„Pe înalta noastră stăpânire națională și pe marele sfat al națiunii române, — Domnul Dumnezeu să le pomenească întru împărăția sa.“

3. La toate celelalte servicii divine — din toate molitvele, ecteniile, cântările și cetirile, — se lasă necetite părțile, în cari se pomenește Domnitor și n'au să fie înlocuite de fel. Tot astfel la proscomidie se omite scoaterea părțiței pentru Domnitor.

4. La toate sf. liturgii — după rugăciunea amvonului — se cetește următoarea Rugăciune de îngenunchiare:

Iară și iară — plecând genunchii noștri — Domnului să ne rugăm.

Doamne Dumnezeul nostru! Păcătuit-am Ție și noi și părinții noștri; rătăcit-am deia calea adevărului și lumina dreptății nu ni-a strălucit nouă, și soarele nu ni-a răsărit nouă. Și iată robi suntem în pământul, ce ai dat părinților noștri, spre a mânca rodul lui și bunătățile lui.

Drept ești, Doamne, și drepte sunt judecățile Tale. Drept ești, Doamne, și toate lucrurile Tale, și toate căile Tale sunt milă și adevăr și judecată adevărată, și drept judeci în veac.

Cutremurat-ai pământul, Doamne! Cine este asemenea Ție mărit întru sfinți, minunat întru mărire, făcător de minuni!?

Iată, noi venim la Tine, că Tu ești Dumnezeul nostru, căci Tu ai zis: „O, poporul meu! Rana ta este dureroasă; pedeapsa fărădelegii tale împlinitu-s'a; scoală-te. Eu sunt Domnul Dumnezeu vostru; Eu sunt cu tine; de voiu și nimici toate popoarele, între care Te-am împrăștiat, pe tine nu te voiu nimici. Sfărma-voiu jugul de pe tine și voiu rumpe cătușile tale; largi-voiu hotarele tale; aduna-vă-voiu dintre popoare și vă voiu strânge din țările, în cari sunteți împrăștiați; restatori-voiu judecătorii tăi, ca mai nainte, și sfetnicii tăi, ca la început.“

Și acum, Doamne Dumnezeul nostru, cel mare, cel puternic, cel-ce păzești legământul și îndurarea; Dumnezeu cel mare în sfaturi, puternic în lucruri, ai căruia ochi pururea sunt deschiși asupra tuturor faptelor fiilor oamenilor; Cel ce înalți pe cei smeriți și ridici la mântuire pe cei ce plâng, care zădărnicești sfaturile celor vicleni, pentruca mâinile lor să nu împlinească cugetele lor: — să nu se pară mică înaintea Ta toată strămoșia, ce a venit asupra noastră, a părinților noștri și asupra întreg poporului Tău.

Doamne, Tu stăpânești peste viață și peste moarte, și pogori la porțile iadului și iarăși ridici: — înaintea Ta aducem rugăciunile noastre, nu pentru dreptățile noastre, ci pentru multele Tale îndurări. Scoală-Te întru ajutorul nostru și mântuește-ne pentru mila Ta. Dă-ne ajutor, ca să scăpăm din strămtorare. Dumnezeule Mântuitorul nostru, ajută-ne nouă pentru mărirea Numelui Tău, ca să se sălășluiască mărire în pământul

nostru, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Acestea dispoziții sunt de natură provizorie până la statornicirea unor raporturi definitive în privința vieții de stat.

Arad, din ședința Preasfințitului Sinod Episcopesc al mitropoliei ortodoxe române din Ungaria și Transilvania, ținută la 10 Noemvrie 1918.

Ioan I. Papp m. p.,
Episcopul Aradului, totodată
și locșitoriu de mitropolit.

Dr. Miron E. Cristea, m. p.,
Episcopul Caransebeșului.

Se apropie ceasul mântuirii.

Armata română înaintează cu pași repezi spre interiorul Ardealului. Aeroplane românești au aruncat asupra orașelor și satelor numeroase hârtii volante ce conțin proclamații felurite, cari toate îndeamnă populația la liniște. Asupra orașului Alba-Iulia s'a aruncat următoarea proclamație:

Marele cartier general.

Români!

Din înaltul ordin al Majestății Sale regelui Ferdinand I-ul, în urma chemării Comitetului național român, armata noastră a trecut Carpații. Pășim cu dragoste frățească pe pământul Transilvaniei. Oștirea română vine în numele unor sfințe drepturi naționale și omeneste pentru a garanta libertatea deplină a tuturor. Insuflești de aceste gânduri asigurăm pe toți locuitorii pământului românesc până la Tisa și Dunăre, fără deosebire de neam și lege, că vom păzi cu credință viața și avutul tuturor. Indemnăm deci întreaga populațiune ca sub pavăza oastei române să-și continue ocupațiunile obișnuite astfel ca viața normală în sate și orașe să nu sufere nici o tulburare. Fiecărui locuitor i-se va respecta libera exercitare a drepturilor sale cetățenești. Dar în același timp se pune în vedere a tuturor, că orice încercare de a provoca disordine, de a săvârși acte de violență ori nesupunere se va pedepsi cu toată severitatea.

Șeful marelui stat major:

Prezanu.

Solia prof. Iorga.

Marele învățat și ilustrul cugetător al neamului nostru, d. Nicolae Iorga a trimis redacției „Românul“ următorul manuscris:

Între alte nerăbdătoare gânduri bune, care sboară astăzi spre voi, primiți și rostirea acestui gând al unuia, care s'a apropiat de voi, cercetând de mult, smerit, urmele trecutului, fără aș putea face închipuirea că viitorul va prelungi așa de repede până la deplina eliberare acest drum de lacrimi și de sânge.

Odată ne-am înfrățit în aceleași dureri, pe care înaintașii noștri au știut să le birue; soarta voastră astăzi ca, după ce jertfa cea mai devotată a noastră, celor de aici a rămas zadarnică, aceeași Dreptate să încunune în aceeași clipă silințele noastre cu silințele voastre, îmbrățișând în aceeași răsplătire întreg neamul românesc.

Iași, 6 Noemvrie 1918.

N. Iorga.

